

STORFJORD KOMMUNE
Oldersletta 1
9046 OTEREN

Dato: 14.05.2021
Dok.nr: 20/15594-12
Deres ref:
Saksbehandler: Eivind Høstmark Borge

Høringsuttalelse til varsel om oppstart – Revidering av forskrift om snøskuterløyper i Storfjord kommune

Vi viser til brev fra Storfjord kommune datert 24.03.2021 om varsel om oppstart for fastsetting av forskrift for snøskuterløyper jamfør § 4a i motorferdselloven og § 4a i *forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag*.

Storfjord kommune har en pågående forskriftsprosess med regodkjenning av eksisterende løypenett. Prosessen er planlagt ferdigstilt innen juni 2021. Meldte oppstart vil være en revidering av denne forskriften. Fylkeskommunen vil påpeke at innspill til forrige forskrift, datert 18.02.2021, fortsatt gjelder.

Storfjord kommune har i pågående forskriftsarbeid mottatt flere forslag til endringer og nyetablering i løypenettet. Disse forslagene vil bli vurdert i nytt forskriftsarbeid:

- Sammenbinding mellom Parasløypa og Målselv kommune gjennom Čorrovággi til Reiersdalen
- Sammenbinding mellom Oteren (Mortendalsløypa) og Hatteng (Kitdalsløypa)
- Løype til drivstoffpumpe Skibotn (Apaja eller Skibotn Sentrum)
- Løype fra Helligskogen Fjellstue til Skibotnløypa
- Løype til fjorden/sjø ved Hatteng/Oteren
- Omlegging av Kitdalsløypa fra Sjørdalen til Midterdalen
- Omlegging av Sammenbindingsløypa mellom Veltvannet og Skibotnløypa
- Omlegging av Skibotnløypa til østsiden av Skibotndalen fra Olderbakken til Brennfjell

Andre løypeforslag kan tilkomme.

Per i dag har Storfjord kommune samlet sett 161 km med løyper for fornøyleskjøring med snøskuter på snødekt mark.

Avdeling for plan, folkehelse og kulturarv har samordnet uttalelsen fra Troms og Finnmark fylkeskommune på vegne av våre ulike fagområder.

Rammer og føringer

Rammer og føringer for hvor løyper kan legges er angitt i motorferdselloven og *forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag*. § 4a i *forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag* angir rammene for saksbehandling, utredningskrav og prosess. Veiledning, krav og anbefalinger finnes også på nettsiden til Miljødirektoratet under *Fastsette snøskuterløyper*.

Fylkeskommunen forventer utredninger av verdi og konsekvens, samt synliggjøring av hvordan kommunen vurderer virkningen av foreslåtte løyper på de ulike temaene. Dette inkluderer vurderinger av samlet belastning. Et vesentlig tema er konsekvenser av sammenbinding av løypenettet på tvers av kommune- og landegrensler.

Friluftsliv

Jfr. motorferdselloven § 4a skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftsliv ved fastsetting av snøskuterløyper. I lovproposisjonen (Stortingsprop 35 L (2014-2015)) står det blant annet: *Det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyper, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensynet til friluftslivet står derfor i en særstilling.* Det anbefales videre at store, sammenhengende vinterfriluftslivsområder bør holdes frie for snøskuterløyper.

Før løypene fastsettes skal kommunen iht. motorferdselloven § 4 a utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges, og vurdere disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen. Funksjonen og kvalitetene til friluftslivsområdene som eventuelt blir berørt må sammenlignes med egenskapene til andre friluftslivsområder i kommunen.

Storfjord kommune ferdigstilte i 2018 sin kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder jfr. Miljødirektoratets veileder M98-2013. Fylkeskommunen er kjent med at det foregår en revidering av kartleggingen, men legger til grunn at eksisterende kartlegging gjelder for nåværende vurderinger av konsekvenser for friluftsliv. I lovproposisjonen fremgår det at kommunen ikke bør legge snøskuterløyper i svært viktige eller viktige friluftslivsområder. Dersom kommunen eventuelt foreslår unntak, krever dette særlig begrunnelse.

Kommunens drøfting av konsekvenser for friluftslivet og hvordan snøskuterløypene vil kunne påvirke ulike brukergrupper i de ulike delene av kommunen må særlig knyttes til støy, aktivitetsform, tilgjengelighet, spredning av trafikk, opplevelse av urørthet og stille områder. Hvilken påvirkning vil for eksempel løypene få for Troms Turlag sitt løype- og hyttenett, også som følge av foreslått sammenbinding til Målselv kommune.

En del av løypene nevnt i varsel om oppstart er utfordrende å visualisere hvor de ønskes plassert. Ved omlegging av løyper er det viktig å vurdere i hvilken grad de nye alternativene vil påvirke situasjonen for friluftsliv, naturmangfold, reindrift m.m. Når det gjelder løyper i nærmiljøet, slik fylkeskommunen oppfatter for eksempel «Løype til fjorden/sjø ved Hatteng/Oteren», er det avgjørende å synliggjøre virkningene for nærfriluftslivet, hverdagsaktivitet, bolyst og folkehelse. Sikkerhet og støy, særlig knyttet til barn og unge, lek og skolevei, må utredes. Det vises blant annet til Miljødirektoratet sin *Veiledning – støy og planlegging av snøskuterløyper* fra 2018 hvor direktoratet anbefaler en grenseverdi for støy på 40 db i tilknytning til friluftslivsområder som er kartlagt som svært viktige eller viktige. Faktorer som helningsgrad, bakketopper, terrengformasjoner, åpent landskap m.m. vil ha innvirkning på spredningen av støy.

Flere av Storfjord kommunes viktige og svært viktige friluftslivsområder er påvirket av eksisterende løypenett for snøskuter. Kommunen må vekte hvordan øvrige arealer skal forvaltes og hvilke områder som bør holdes frie for skuterpåvirkning. *Golda* er for eksempel kartlagt og verdisatt som et svært viktig friluftslivsområde og har i dag ingen skutertraseer gjennom indre deler av området. Det ligger likevel nært det norske løypenettet og den finske skuterløypa til Treriksrøysa. Arealet som er upåvirket av snøskuter er relativt lite.

Flere trender viser at kvaliteter som urørt natur og stillhet blir verdsatt. Statusen over inngrepsfri natur er en indikator i miljøforvaltningen, og andelen villmarkspregede områder, lengre enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep, utgjør i Norge under 12 %. Fylkeskommunen er klar over at skuterløyper ikke offisielt påvirker statistikken, men kommunen oppfordres til å benytte INON-verktøyet for å synliggjøre hvilke villmarkspregede områder som blir påvirket og hvilke som det er ønskelig å bevare. Det er relativt få slike områder igjen, særlig om arealene med snøskuterløyper tas bort. Det er naturlig å koble dette opp mot grenseoverskridende løyper.

Grenseoverskridende løyper

Dagens løyper er koblet til løypenettet i Finland via Kilpis. Det finske løypenettet er igjen koblet til svensk løypenett. En mulig sammenkobling til Målselv kommune gjennom Čorrovággi til Reiersdalen vil åpne opp ytterligere arealer i Målselv og Balsfjord kommuner. Målselv kommune har meldt oppstart om revisjon av sine snøskuterløyper og har foreslått løyper som legger opp til en sammenbinding fra Bardu kommune helt til Storfjord. Fylkeskommunen oppfordrer Storfjord kommune til å inkludere det grenseoverskridende perspektivet i sine utredninger, i dialog med aktuelle nabokommuner, både i Norge, Finland og Sverige. Gjennom foreslåtte sammenkoblinger får det kommunale løypenettet en regional og internasjonal karakter. Dette vil kunne endre virkningen og funksjonen til løypene, så vel som å påvirke antall og type brukere. Kommunen oppfordres derfor til å vurdere potensielle positive og negative virkninger av hvordan økt tilgang på kommunens arealer vil påvirke opplevelsen for dagens brukere. For eksempel kan målinger av bruken før og etter kunne bidra til et bedre kunnskapsgrunnlag. Dette vil for eksempel være aktuelt ved en sammenbinding av Storfjord og Målselv.

I eksempelet med foreslått sammenbindingsløype gjennom Čorrovággi til Reiersdalen er området, Gievdneváhgáisi (ID: FK00018933) kartlagt som et registrert friluftslivsområde. Sammenkobling av skuterløyper vil kunne få effekt også utover selve området for sammenbindingsløypa. Både områder relativt nært og områder lengre unna som tilgjengeliggjøres ved en sammenkobling må inngå i vurderingen av konsekvenser av økt trafikk og påvirkning. Dersom området er påvirket av skutertrafikk fra før, må tilleggspåvirkningen sees opp mot samlet belastning for området.

Høstbart vilt

Det må utredes hvordan løypene vil påvirke høstbart vilt. Av særlig interesse er vinterbeiteområder for elg og spill- og hekkeområder for rype. Erfaringsbasert kunnskap kan blant annet innhentes i samarbeid med aktuelle organisasjoner, elgvald o.l. Årstiden som genererer skutertrafikk og økt ferdsel ut fra løypene er, etter en lang vintersesong, ofte en ekstra sårbar periode for viltet. Virkningene av fragmentering av habitat og samlet belastning må vurderes.

Samferdsel

Det vises til håndbok Veileder Snøscooter.

Der snøscooterløyper krysser fylkesveg eller går parallelt nærmere fylkesvegen enn 50 meter må det søkes om tillatelse for kryssing og dispensasjon fra veglovens byggegrenser. Søknedsskjema finnes på fylkeskommunens hjemmeside.

Kulturminner

Kommunen skal ta hensyn til kulturminner og kulturmiljø, og må søke å finne løsninger for å unngå å komme i konflikt med disse. Dersom det skal foretas tiltak i grunnen må fylkeskommunen få saken tilsendt for gjennomgang.

Avsluttende kommentar

Fylkeskommunen anbefaler i utgangspunktet at kommunen gjennomfører en evaluering av dagens løypenett før en ser på muligheter for en utvidelse, slik også NINA anbefaler i *Rapport 1887: Løyper for rekreasjonskjøring med snøskuter*.

Når det foreligger forslag om nye løyper er det avgjørende å utrede og synliggjøre behovet for flere skuterløyper veiet opp mot konsekvensene og samlet belastning av eksisterende og planlagte inngrep, infrastruktur og båndlagte areal. Kommunen må særlig vurdere påvirkningen på friluftsliv, i tillegg til naturmangfold, vilt, reindrift mm.

I varsel om oppstart er medvirkning ikke omtalt. En aktiv og bred medvirkning på et tidlig tidspunkt utover de prosessuelle kravene i § 4a i *forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag* vil bidra til en bedre planprosess og vil kunne avbøte potensielle konflikter. Fylkeskommunen mener det er avgjørende at Storfjord kommune involverer nabokommuner, svenske og finske myndigheter og andre berørte parter i den videre prosessen. Kommunen oppfordres til å legge til rette for medvirkning fra Ishavskysten friluftsråd, Midt-Troms friluftsråd, natur- og friluftslivsorganisasjoner slik som FNF Troms og Troms Turlag, bygdelag o.l.

Kommunen må vurdere ulike avbøtende tiltak i bestemmelsene knyttet til åpningstider, nattero, lengde av sesong, rasting, stenging i bestemte perioder, nedsatt hastighet i deler av løypenettet o.l. Dette vil også være avgjørende for reindrift, naturmangfold og andre interesser.

Troms og Finnmark fylkeskommune ønsker lykke til med det videre arbeidet med revisjon av forskrift om snøskuterløyper i Storfjord kommune og ser fram til å bidra i den videre plan- og utredningsprosessen. Kommunen bes ta kontakt ved behov for spørsmål og ytterligere avklaringer.

Med hilsen

Vibeke Skinstad
Avd. leder plan, folkehelse og kulturarv

Eivind Høstmark Borge
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakere:
STORFJORD KOMMUNE

Kopi til:
MÅLSELV KOMMUNE
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
SAMEDIGGI / SAMETINGET
ISHAVSKYSTEN FRILUFTSRÅD
BARDU KOMMUNE